

Alex Noskov är en av flera exilryssar som arbetar med att sammanställa en karta över oligarkfastigheter som vänder sig till både ryssar och amerikaner.
BILDER JONAS CULLBERG

DE JAGAR RYSKA OLIGARKER PÅ MANHATTAN

Aktivister kartlägger lyxlägenheterna som kan bli krigshjälp

New Yorks fastighetsmarknad har länge använts av ryska oligarker för att tvätta pengar. Ägarförhållandena kring lyxfastigheterna är ofta väl dolda, men en grupp exilryssar arbetar för att dra fram dem i ljuset.

PÅ PLATS I NEW YORK
JONAS CULLBERG
dagens@etc.se

Dirigenten Valerij Gergijev har länge fungerat som Vladimir Putins inofficiella kulturambassadör. Vid sidan av prestigefyllda uppdrag i musikaliska finrum som Mariinskij-teatern i Sankt

Petersburg, La Scala i Milano och New York Metropolitan Opera har han öppet stöttat den ryska regimen. 2014 skrev han tillsammans med en grupp andra kulturpersonligheter under ett upprop till stöd för ockupationen av Krim. Han har dirigerat en propagandakonsert för den ryska armén i Syrien och deltagit i Putins valkampanjer.

Han har också blivit förmögen, med fastigheter till ett värde av över 100 miljoner dollar runt om i Italien. I New York äger han en trerumslägenhet nära Metropolitan Opera, värderad till 3,2 miljoner dollar, med utsikt över Central Parks grönska och nedre Manhattans stadsmyster.

Efter att ha vägrat fördöma invasionen av Ukraina har Gergijev tappat uppdrag runtom i världen, bland annat på konserthallen Carnegie Hall i New York där han skulle ha dirigerat

en serie konserter under våren. Men lägenheten på Upper West Side finns kvar.

Att informationen om att Gergijev är fastighetens ägare har blivit offentlig är tack vare Dimitri Valuev, en 42-årig exilryss i Washington DC, och hans grupp på 25 volontärer.

– Rysk lag kräver att regeringsanställda rapporterar fastigheter som de äger utomlands, men det har Gergijev inte gjort, berättar Dimitrij Valuev via Zoom från Washington.

– Vi hittade lägenheten genom att gräva i ett offentligt fastighetsregister i New York.

Kartlägger hemliga tillgångar

Dimitrij Valuev, en Putinkritiker och demokratiaktivist bosatt i USA sedan tio år tillbaka, har inspirerats av den ryska dissidenten Aleksej Navalnys anti-korruptionsarbete i Ryssland.

Tillsammans med likasinnade exilryssar kartlägger han sedan ett år tillbaka förmögna ryssars hemliga tillgångar i USA.

– Den här informationen är väldigt eftertraktad nu, efter Putins invasion av Ukraina. Våra metoder för att hitta fastigheterna är ganska enkla men tidskrävande, säger Dimitrij Valuev.

Framför allt kammar gruppen igenom ryska granskningar, samarbetar med ryska undersökande journalister och går igenom fastighetsdatabaser i USA. De arbetar med att sammanställa en karta över oligark-

“Vi hittade lägenheten genom att gräva i ett offentligt fastighetsregister i New York.”

fastigheter som vänder sig till både ryssar och amerikaner.

– Det handlar om att informera den amerikanska allmänheten om mängden rikedomar som människor med kopplingar till Putin och Kreml döljer i USA, säger Dimitrij Valuev.

– Vi vill också avslöja hyckleriet bland personer som i rysk statlig tv skyller allt dåligt som händer i Ryssland på väst, samtidigt som de äger fastigheter, shoppar, semesterar och låter sina barn studera i väst. För de här personerna är det mycket hög status att äga lägenheter på Manhattan.

Skyddas av lobbygrupper

New Yorks fastighetsmarknad har länge varit attraktiv för ryska oligarker som vill flytta pengar ut ur Ryssland och investera dem tryggt och diskret. Vem som helst, även utländ-

Roman Abramovitch har en fastighet på norra Manhattan.

BILD ANTHONY ANEX/AP/TT

Vjatjeslav Fetisov har en lägenhet i en av Trumps skyskrapar.

BILD STRAP/TT

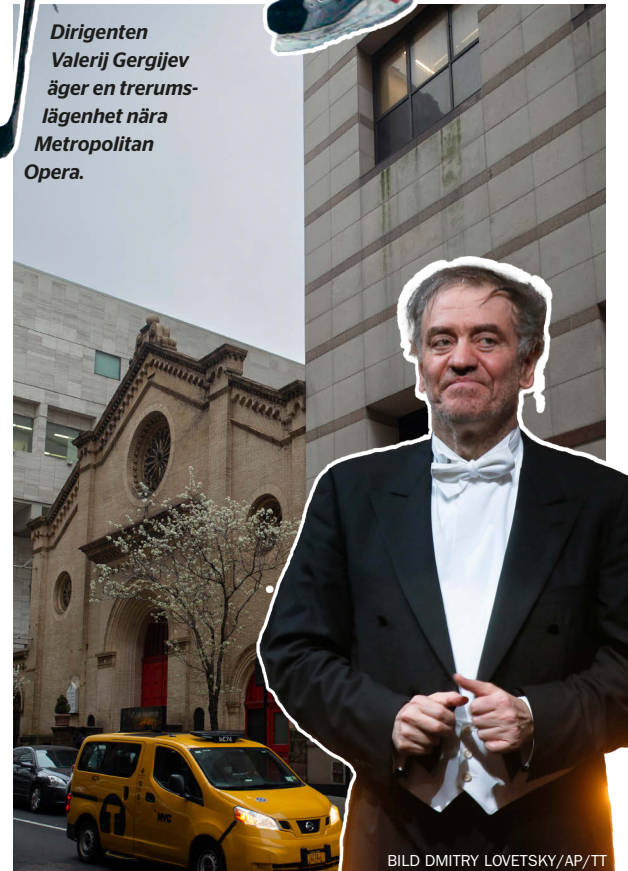
Rysslands oligarker

- Rysslands oligarker blev förmögna genom att köpa upp statliga företag billigt under kaoset som rådde efter Sovjetunionens fall på 1990-talet.
- De har fortsatt dominera landets ekonomi och har flyttat stora mängder pengar ut ur landet.
- Oligarker som stöttar president Vladimir Putin har gynnats medan de som utmanar hans makt riskerar att straffas hårt.
- Enligt tidningen Forbes finns det 69 ryska miljardärer i dag som kan betraktas som oligarker. Ryska oligarkers tillgångar i USA beräknas vara värda tiotals miljarder dollar.

För 42,5 miljoner dollar köpte aluminummagnaten Oleg Deripaska ett townhouse nära Central Park.

BILD VIRGINIA MAYO/AP/TT

Dirigenten Valerij Gergijev äger en trerums-lägenhet nära Metropolitan Opera.

BILD DMITRY LOVETSKY/AP/TT

till Ukraina: "Den här informationen är väldigt eftertraktad"

ska medborgare, har kunnat bilda ett anonymt företag som kan köpa fastigheter kontant. Köparen kan förbli hemlig. Den typen av ägarmodeller är förbjudna på många håll i Europa, men inte i USA. En anledning är att fastighetsbranschen har en av Washingtons starkaste lobbygrupper och motarbetar uppluckrad sekretess.

En förmiddag i april visar Alex Noskov upp några av Manhattans oligarkfastigheter. Han är en it-tekniker som var volontär för Aleksej Navalnyj i hemlandet Ryssland, men kände sig tvungen att flytta till USA.

– Jag fick problem med regeringen, men kan inte gå in på detaljer, förklarar han. Nu hjälper han Dmitrij Valuev med att kartlägga oligarkers fastigheter i New York.

Utanför East 75 Street på norra Manhattan tar tre bygg-

arbetare en cigarettspaus. Fasaden är täckt av spånplattor och plast. Den här fastigheten köptes av Roman Abramovitch som gjorde sig en förmögenhet på att ta över statliga olje- och aluminiumbolag efter Sovjetunionens fall. 2018, efter hot om sanktioner, donerade han fastigheten till sin exfru.

– Men i praktiken är den fortfarande hans, säger Alex Noskov.

– De håller på att bygga ihop tre fastigheter till en enda. Värdet är omkring 100 miljoner dollar, så det är det dyraste objektet på vår karta.

Roman Abramovitch, god för 8,9 miljarder dollar och känd som det brittiska fotbollslaget Chelseas ägare, har under kriget fungerat som medlare mellan Kreml och Kiev. Effekten har varit oklar, men medlandet har hjälpt honom att slippa de sank-

tioner i USA som drabbat flera andra oligarker efter invasionen.

Guldfärgad Trump-skrapa

Vid Central Park visar Alex Noskov upp huset där gödselmagnaten Dimitrij Rybolovlevs takvåning ligger, inköpt för 88 miljoner dollar i hans dotters namn 2010. En vid tiden rekordhög siffra som ledde till att fastighetsutvecklare storsatsade på lyxbostäder längs med Central Park, som ofta köptes upp av välbeställda ryssar. I grannhuset, en guldglänsande Trump-

“Värdet är omkring 100 miljoner dollar, så det är det dyraste objektet på vår karta.”

ägd skyskrapa har Vjatjeslav Fetisov, en av Rysslands största hockeyspelare genom tiderna och numera politiker i Putins maktparti Enade Ryssland, köpt en lägenhet för 6,4 miljoner dollar. I slutet av mars hamnade han på USA:s sanktionslista eftersom han röstade för Putins erkännande av "folkrepublikerna" Donetsk och Luhansk.

USA:s president Joe Biden har föreslagit att kongressen genom en lagändring ska göra det möjligt att sälja tillgångar som beslagtogs från oligarker och att pengarna ska gå till att återuppbygga Ukraina. I mars lanserades "Klepto Capture", en insatsstyrka inom USA:s justitiedepartement som ska beslagta tillgångar från ryska oligarker. I torsdags tog de en lyxjakt värderad till 300 miljoner dollar tillhörande Suleyman Kerimov, en rysk miljardär med

band till Kreml. Justitiedepartementet har lovat att särskilt fokusera på fastigheter i New York och Florida framöver. Att beslagta fastigheter är dock en långdragen och komplicerad juridisk process.

Tomt townhouse

Några kvarter från Central Park, intill Indiens konsulat, ligger aluminummagnaten Oleg Deripaskas townhouse som han köpte för 42,5 miljoner dollar år 2008. Det står tomt. Deripaska, som under en period var Rysslands rikaste man, har hamnat på USA:s sanktionslista och är portad från landet sedan 2018. Han har gjort flera uttalanden för fred sedan kriget började. Alex Noskov ifrågasätter om det är uppriktigt.

– Men det visar att sanktionerna haft effekt, att oligarkerna är pressade, säger han.